

2800

Aan : - FSR FNWI-UvA
- OR FNWI-UvA
- FSR FEW-VU
- ODC FEW-VU
- FSR FALW-VU
- ODC FALW-VU

DATUM	ONS KENMERK	UW BRIEF VAN	UW KENMERK
26.02.2016	FB/2016/77		
E-MAIL	TELEFOON	FAX	BIJLAGE(N)
Best.secr.few@vu.nl	020-5257000		

Betreft: Reactie van de decaan van UvA-FNWI (verder 'de decaan') en het faculteitsbestuur van VU-FALW en VU-FEW (verder 'FB') op adviezen medezeggenschaporganen over voorgenomen besluit vorming samenwerkingsinstituten

Geachte mevrouw, heer,

In reactie op onze adviesaanvraag over de voorbereiding van de vorming van drie samenwerkingsinstituten hebben we adviezen ontvangen van de FSR en ODC VU-FALW, de FSR en ODC VU-FEW, de OR UvA-FNWI en de FSR UvA-FNWI. In deze brief reageren we op die adviezen, waarbij we de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen per cluster beantwoorden. De OR FNWI en de FSR en ODC FALW stellen terecht dat de inhoudelijke motivaties van de betrokken afdelingen en instituten de beweegreden voor het voorgenomen besluit vormen. We gaan dan ook in op uw commentaar op die motivaties. Daarbij moet worden aangetekend dat de inhoudelijke argumenten van de individuele kernteams zwaar wegen, maar dat in de totaalafweging ook andere belangen een rol kunnen spelen. Zoals in het vervolg zal worden toegelicht hebben we op grond van de adviezen het voorgenomen besluit op een aantal punten aangepast. Ons definitieve besluit is bij deze brief gevoegd.

Procedure

De nu voorliggende adviesaanvraag had betrekking op het starten van de voorbereidingen voor de vorming van een aantal samenwerkingsinstituten. Conform de met u afgestemde 'Procedure Governance Bètasamenwerking' volgt, wanneer de voorbereiding is afgerond en de gemeenschappelijke Regeling voor het betreffende instituut in concept gereed is, een tweede overlegmoment, waarbij advies of instemming zal worden gevraagd, afhankelijk van de inhoud van het tweede voorgenomen besluit (bij verandering van het faculteitsreglement is er instemmingsrecht). We hebben voor een (eerste) adviesmoment aan het begin van de procedure gekozen, omdat het mogelijk maken van samenwerkingsinstituten op zich een belangrijke stap in de bètasamenwerking is en wij de medezeggenschap op transparante wijze willen betrekken bij de inrichting van dit proces. De keuze voor een vroeg adviesmoment betekent wel dat een aantal vragen en opmerkingen – bijvoorbeeld: hoe komt de medezeggenschap er uit te zien, welke bevoegdheden krijgt het managementteam, hoe worden regelingen en systemen geharmoniseerd – nu niet beantwoord kunnen worden: daar gaan we de komende tijd juist aan werken. Wel hebben we met het besturingsmodel een richtlijn vastgesteld, waaraan elk samenwerkingsinstituut (er komt een

gemeenschappelijke regeling per instituut) is gebonden: het instituut wordt geen aparte rechtspersoon, de medewerkers blijven in dienst bij de instelling waar ze nu werken en de financiën blijven gescheiden.

Met de medezeggenschap vinden we dat medewerkers en studenten bij de besluitvorming moeten worden betrokken. Naar onze mening is dit de afgelopen periode in de drie domeinen, elk op hun eigen wijze, ook daadwerkelijk gebeurd: de vorming van samenwerkingsinstituten is niet geïnitieerd als top-down proces, maar als reactie op de behoefte vanuit de organisatie. De FSR en ODC FEW spreken in dit verband terecht over 'een uitstekend draagvlak'. Zoals uit de rapportage van de kernteams blijkt hebben zij op diverse momenten en op diverse manieren aandacht besteed aan het raadplegen van de achterban. Een formeel referendum zoals nu door een deel van de medezeggenschap wordt geadviseerd, voor een initiatief dat juist vanuit de organisatie zelf afkomstig is, zal mede gezien dit voortraject weinig meer toevoegen. Daarentegen kan het vertragen en onzekerheid veroorzaken voor de drie instituten. Enkele instituten hebben daarover al hun zorgen geuit. Dit neemt niet weg dat we zowel studenten als medewerkers bij de voortgang wil blijven betrekken. We onderschrijven dan ook de mogelijkheid van een plenaire discussiebijeenkomst per instituut, en zijn bereid om te zijner tijd over de uitvoering daarvan nader met u te overleggen.

Het FB en de decaan concluderen uit de adviezen over de te volgen procedure het volgende:

- (1) *De uitgebrachte adviezen geven geen aanleiding de richtlijn met betrekking tot het besturingsmodel op hoofdlijnen aan te passen.*
- (2) *FB en decaan onderschrijven de adviezen om voorafgaand aan een voorgenomen besluit tot oprichting van een samenwerkingsinstituut een plenaire discussiebijeenkomst te organiseren. Over de vorm willen we te zijner tijd graag overleggen met u en de betrokken afdelingen en instituten.*
- (3) *Een uiteindelijk voorgenomen besluit tot de vorming van een samenwerkingsinstituut zal per domein aan de medezeggenschap worden voorgelegd voor advies, of instemming (bij een wijziging van het faculteitsreglement).*

Inhoudelijke motivatie en draagvlak binnen instituten/afdelingen

De inhoudelijke motivatie vanuit elk van de drie kernteams wordt algemeen gewaardeerd in de adviezen. Opgemerkt wordt dat er verschillen zijn in uitwerking, waarbij die van Earth, Ecology & Environment, o.a. door het ontbreken van een sterkte-zwakte analyse, inhoudelijk minder is uitgewerkt (FSR en ODC FALW, FSR FNWI) en meer de nadruk legt op de voordelen van gemeenschappelijke huisvesting en een afgestemde financiële systematiek (OR FNWI). Ook bij het beschrijven van de betrokkenheid van de medewerkers bij de planvorming zijn er verschillen, waarbij het kernteam Earth, Ecology & Environment minder expliciet is dan die van Informatica en Natuur- en Sterrenkunde.

- (4) *Gezien het bovenstaande vragen we de bij Earth, Ecology & Environment betrokken afdelingen/instituten op korte termijn een sterkte-zwakte analyse op te stellen en de inhoudelijke motivatie (nog eens) met de stafleden en promovendi te bespreken. Wij zullen u medio mei informeren over de uitkomsten van deze sterkte-zwakte analyse en de bespreking(en) met de medewerkers. Concreet betekent dit dat een besluit over de programmaorganisatie voor Earth, Ecology & Environment op zijn vroegst 15 mei zal worden genomen.*

Onderwijs en locatie opleidingen

Hoewel het onderwijs bestuurlijk niet in het samenwerkingsinstituut zit – daarvoor blijven de Bachelor colleges en Graduate schools verantwoordelijk - kan de vorming van de samenwerkingsinstituten niet los gezien worden van de ontwikkeling en uitvoering van het deel van het onderwijsportfolio waar de staf van het samenwerkingsinstituut een bijdrage aan levert. Zoals ook blijkt uit de inhoudelijke motivaties is de samenwerking op onderwijsgebied een belangrijke drijfveer om tot gemeenschappelijke besturing te komen; omdat het samenwerkingsinstituut docenten en coördinatoren voor cursussen van colleges en schools levert, is onderwijs een belangrijke taak voor veel medewerkers van het instituut.

Gezien deze samenhang onderschrijven wij de wens van (vooral) de FSR FNWI om zoveel mogelijk integraal te besluiten over de samenwerkingsinstituten en het onderwijs. Om dit te bewerkstelligen streven we ernaar voorafgaand aan het voorgenomen besluit over de instelling van een samenwerkingsinstituut (het tweede overlegmoment) duidelijkheid te geven over het uitgewerkte onderwijsportfolio en de locatie van de opleidingen.

Wij willen dit op de volgende wijze bereiken.

- (5) *In het eindrapport van de verkenningscommissie Natuur- en Sterrenkunde is een voorstel voor de (hoofd)locatie(s) van de opleidingen opgenomen. We zullen het kernteam vragen de locatiekeuzes nader toe te lichten en vervolgens het rapport en de toelichting met de medezeggenschapsorganen bespreken.*
- (6) *De aan het kernteam van de Information Sciences verbonden verkenningscommissie 3 voor het BSc onderwijs zal worden gevraagd een aanvullend advies te geven over de mogelijke hoofdlocatie of -locaties van de opleidingen en daarbij uit te gaan van de inhoudelijke uitgangspunten voor de bètasamenwerking, waarover u positief heeft geadviseerd, en het met de medezeggenschap afgestemde 'Afwegingskader locatiekeuzes locatie bètaopleidingen'. Voor het MSc onderwijs zal een verkenningscommissie met een vergelijkbare opdracht worden ingesteld. De opdrachten zullen in overleg met het kernteam Information Sciences en de FSR-en van FEW en FNWI voor 15 maart 2016 worden opgesteld.*
- (7) *Voor Earth, Ecology & Environment zal eenzelfde procedure worden gevolgd, met 1 juni als deadline voor de opdracht.*

Eventuele nieuwe wijzigingen in het onderwijsaanbod die voortkomen uit de adviezen van de verkenningscommissies zullen conform de 'Procedure medezeggenschap wijziging onderwijsaanbod' aan u worden voorgelegd (verzoek om advies of instemming). Voor wat betreft de (hoofd)locatie(s) van de opleidingen zullen wij de betreffende medezeggenschapsorganen vragen of het 'Afwegingskader locatiekeuzes locatie bètaopleidingen' op een juiste wijze is toegepast.

- (8) *We nemen het advies van de FSR FNWI om de concept conclusies van de verkenningscommissies in een debat aan de betrokken studenten en medewerkers voor te leggen over, wanneer dat nog niet is gebeurd.*

Huisvesting

Besluitvorming over huisvesting zal worden voorbereid door een programmaorganisatie, met naast de vertegenwoordigers van het samenwerkingsinstituut ook facultair verantwoordelijken en de huisvestingsdiensten van de beide universiteiten. Ook hier is de samenhang met de vorming van de instituten evident en integrale besluitvorming wenselijk: terecht benadrukken de betrokken instituten/afdelingen het belang van gemeenschappelijke huisvesting van de onderzoeksgroepen en een gedeelde 'state of the art' infrastructuur.

In de, door u positief geadviseerde, inhoudelijke uitgangspunten voor de bètasamenwerking, is opgenomen dat het onderzoek in het domein 'Information Sciences' op de Zuidas wordt gehuisvest en het onderzoek in het domeinen 'Fundamentals' en 'Science for Sustainability' op Science Park. Daarom is voor het op te richten samenwerkingsinstituut Informatica het programma voor de bouw en inrichting van het NU-gebouw op de Zuidas van groot belang en zijn voor Natuur- en Sterrenkunde en Earth, Ecology en Environment de plannen voor de herinrichting van Science Park essentieel.

(9) Voorafgaand aan een voorgenomen besluit tot instelling van een samenwerkingsinstituut informeren FB en decaan de medezeggenschap over de, op de inhoudelijke bètadomeinen gebaseerde, beoogde locatie(s), infrastructuur en voorzieningen voor de betrokken onderzoeksgroepen, het moment van verhuizen (indien aan de orde) en de eventueel daarmee samenhangende kosten. Indien uitvoering van het huisvestingsprogramma leidt tot een verhuizing van medewerkers, zal aan het betreffende medezeggenschapsorgaan een adviesaanvraag over de standplaatswijziging worden voorgelegd.

Financiën en personeel

In het advies van de OR FNWI wordt gewezen op de zorg van de kernteams Natuur- en Sterrenkunde en Earth, Ecology & Environment over de voor de realisatie van hun ambities beschikbare middelen. We begrijpen die zorgen, de relatie tussen ambities en middelen heeft ook de in toekomst onze permanente aandacht.

In het door de beide universiteiten overeengekomen huisvestingsprogramma voor de bèta's wordt voor de Informatica, Natuur- en Sterrenkunde en Earth, Ecology & Environment de gemeenschappelijke onderzoeksinfrastructuur ingrijpend vernieuwd (o.a. nieuwbouw NU-gebouw, verhuizing Laserlab, HighTIF-gebouw met cleanrooms, klimaatkamers), wat zal bijdragen aan de realisatie van hun ambities. Doordat VU en UvA een groot deel van hun profileringsgelden hebben ingezet voor de bètasamenwerking hebben de groepen die intensief samenwerken overigens nu al een forse extra investering in het onderzoek kunnen doen: het overgrote deel van de AAA-middelen is terecht gekomen bij Informatica, Natuur- en Sterrenkunde en Earth, Ecology & Environment. Omdat het in beide gevallen om universitaire programma's gaat, zijn deze investeringen niet ten laste van andere bèta-onderzoeksgroepen gekomen.

Ook in de toekomst willen we ervoor waken dat uitgaven voor de samenwerking ten koste gaan van het ambitieniveau van de betrokken groepen en/of de activiteiten van de andere afdelingen en instituten. Dit is één van de redenen waarom we in een vroeg stadium met de Colleges afspraken willen maken over de transitiekosten voor het NU-gebouw en de herinrichting van Science Park. Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, zullen we de medezeggenschaporganen hierover tijdig informeren.

(10) Bij elk voorgenomen besluit zal een solide financiële onderbouwing van de kosten worden gemaakt en voorgelegd.

De samenwerking biedt mogelijkheden voor een efficiëntere inzet van infrastructuur en het delen van capaciteit, waarbij eventuele besparingen kunnen worden ingezet voor onderwijs en onderzoek. Personele consequenties als gevolg van de vorming van een samenwerkingsinstituut zijn niet voorzien en een werkgelegenheidsgarantie (verzoek OR FNWI) is daarom niet aan de orde. Uiteraard geldt voor de toekomst dat wanneer er personele gevolgen in beeld komen de bevoegdheden van de medezeggenschapsorganen op het gebied van personeelsregelingen, reorganisatie, etc. van toepassing zijn.

Door de scheiding van de financiën zal een bezuiniging bij één van de beide partners (vraag FSR FNWI) moeten worden opgevangen in het deel dat bij de betreffende partner hoort. Als de bezuiniging zo groot is dat er onverhoopt gereorganiseerd moet worden, zal de reorganisatie alleen betrekking hebben op het deel van de bezuinigende partner, d.w.z. op de medewerkers van UvA-, of VU. Natuurlijk zal daarbij wel rekening gehouden worden met de sterke en zwakke punten van de partner in het samenwerkings-instituut, met het strategisch plan van het instituut en met de mogelijke gevolgen voor het onderwijs.

Harmonisatie en afstemming van regelingen en systemen

Bij het opstellen van het concept besturingsmodel is ervan uitgegaan dat de vorming van samenwerkingsinstellingen niet afhankelijk mag zijn van een voltooide harmonisatie van systemen en regelgeving. In de adviezen wordt de vraag gesteld of dit uitgangspunt niet ten koste gaat van het ambitieniveau van de instellingen: kan een samenwerkingsinstituut naar behoren functioneren met gescheiden financiën en twee werkgevers?

Het ontbreken van geharmoniseerde systemen en regels is inderdaad lastig en zorgt voor extra beheerslasten. Toch kan dit geen reden zijn om af te zien van gemeenschappelijke besturing. De drie samenwerkingsinstellingen moeten gezamenlijk kunnen besluiten over het onderzoek en de daarvoor benodigde inzet van mensen en middelen, zodat ze met een gezamenlijk onderzoeksprogramma naar buiten kunnen treden. Dat doel kan door de oprichting van een samenwerkingsinstituut, de overdracht van taken en bevoegdheden naar dat instituut en het benoemen van een directeur en managementteam worden bereikt. Harmonisatie van regels en systemen helpt daarbij, maar is geen noodzaak.

Natuurlijk wordt ondertussen wel hard gewerkt aan de afstemming en harmonisatie van regelgeving, waarbij indien nodig ook de CvB's en de centrale diensten worden betrokken. Op onderwijsgebied was het tot stand komen van een afgestemde OER 2015/16 voor FEW, FALW en FNWI een belangrijke stap. Recent hebben de Colleges besloten een gezamenlijk aanbestedingstraject voor een Leermanagement systeem te starten (opvolging Blackboard), wat de onderwijssamenwerking verder zal faciliteren. Voor de uitvoering en ondersteuning van de Joint Degrees zijn opleidings-coördinatieteams opgezet, waarbij ook de diensten studentenzaken van VU en UvA zijn betrokken.

De harmonisatie op HR gebied zal geen betrekking hebben op de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden, daarin verandert niets. Wel willen we komen tot een afgestemd beleid m.b.t. de benoeming van (senior) stafleden, de tenure tracks, en de promovendi. De invulling van het gemeenschappelijke HR-beleid zal moeten voldoen aan de regelgeving van de beide universiteiten.

Voor wat betreft de harmonisatie op financieel gebied wordt het komende jaar prioriteit gegeven aan de invoering van een full cost systeem en het aanpassen van de onderwijsbekostiging bij FEW en FALW.

Programmaorganisatie

De FSR en ODC FEW willen door de vorming van één programma(stuur)groep voorkomen dat bij de voorbereiding van de samenwerkingsinstituten steeds 'het wiel opnieuw wordt uitgevonden'. Wij nemen dit advies op de volgende manier over: in de programmaorganisaties van drie samenwerkingsinstituten zal voor onderwerpen die om een faculteitsbrede aanpak vragen een gemengde projectgroep worden gevormd met verantwoordelijken van FNWI en FEW/FALW, FB/DT en de samenwerkingsinstituten in oprichting. Dit geldt bijvoorbeeld voor de HR- en huisvestingsonderwerpen en voor de inrichting van de medezeggenschap.

Vanwege het streven de besluitvorming over samenwerkingsinstituut, onderwijs en huisvesting zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen (zie paragraaf 'Onderwijs en locatie opleidingen') zullen ook de verkenningscommissies voor het onderwijsportfolio en de locatie van de opleidingen in de programmaorganisatie worden ondergebracht.

Voor instituut specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld de interne organisatie van het samenwerkingsinstituut, worden projectgroepen per instituut ingesteld, die opereren onder verantwoordelijkheid van de in de 'Roadmap' beschreven stuurgroepen.

Voor elk (deel)project zal een projectplan worden gemaakt, waarin, naast het doel, de beoogde resultaten, de planning, de werkwijze en de samenstelling van het team, ook zal worden beschreven of, en op welke wijze, medewerkers en studenten worden geraadpleegd.

Wij denken dat deze aanpak recht doet aan de specificiteit in inhoud en tempo bij de drie instituten en het mogelijk maakt de medewerkers en studenten optimaal bij het proces te betrekken. Uiteraard zullen de programmaorganisaties pas worden ingesteld als het adviestraject over het voorgenomen besluit is afgerond.

(11) De medezeggenschapsorganen worden geïnformeerd over de ingestelde programma-organisaties en de voortgang van hun werkzaamheden.

Medezeggenschap

In het advies van de FSR en ODC FEW wordt benadrukt dat over de medezeggenschap van de medewerkers bij de samenwerkingsinstituten moet worden overlegd met de OR-en van VU en FNWI en de ODC's van FEW en FALW. Wij onderschrijven deze stelling en hebben geprobeerd dit uit te drukken in art. 11 lid 1 van het concept besturingsmodel. Indien de tweede zin van dit lid misverstanden oproept, zijn we gaarne bereid die zin te schrappen.

De ODC en FSR FALW stellen dat zij geen advies kunnen geven over de gemeenschappelijke regeling omdat deze onder de bevoegdheid van de GV zou vallen. De nu voorliggende adviesaanvraag betreft echter nog niet de definitieve oprichting van een samenwerkingsinstituut, en daarmee ook niet de definitieve vaststelling van een gemeenschappelijke regeling. Wel hebben we met deze adviesaanvraag de facultaire medezeggenschap al in een vroeg stadium willen betrekken bij hetgeen in de faculteit staat te gebeuren. Het definitieve inspraakmoment van de medezeggenschap volgt wanneer een concreet voornemen tot oprichting van een samenwerkingsinstituut voorligt. Dat is nu nog niet het geval, reden waarom we het op dit moment in het traject nog niet opportuun achten om in te gaan op een eventuele bevoegdheid van de GV-VU. Dat neemt niet weg dat we ons in de tussentijd over dit punt zal beraden en daar separaat bij u en bij de GV-VU op zullen terugkomen.

Samenvatting en definitief besluit

Samenvattend leiden uw adviezen en de daarin verwoorde vragen en opmerkingen tot de volgende conclusies, die, indien van toepassing, in het bijgevoegde definitieve besluit zijn verwerkt:

- FB en decaan geven de opdracht aan de betrokken afdelingen/instituten voorafgaand aan het voorgenomen besluit tot instelling van een samenwerkingsinstituut een plenaire discussiebijeenkomst voor alle betrokken medewerkers en studenten te organiseren. Over de vorm daarvan worden afspraken met de medezeggenschapsorganen en de afdelingen/instituten gemaakt.
- De voorbereidingen van de vorming van het samenwerkingsinstituut Earth, Ecology & Environment wordt tot medio mei aangehouden, waarbij het kernteam wordt gevraagd in de tussentijd een sterkte- zwakteanalyse op te stellen en die te bespreken met de medewerkers van de betrokken groepen.
- FB en decaan zullen het rapport van de verkenningscommissie Natuur- en Sterrenkunde, inclusief de daarin opgenomen locatiekeuzes met de medezeggenschapsorganen bespreken. Aan de verkenningscommissies voor de Informatica en Earth, Ecology & Environment zal, in overleg met de FSR-en, een aanvullend advies over de locatie van de opleidingen worden gevraagd, uitgaande van de inhoudelijke bètadomeinen en het 'Afwegingskader locatiekeuzes locatie bètaopleidingen'. Daarbij worden de met de medezeggenschap gemaakte procedureafspraken over wijzigingen in het onderwijsaanbod en de locaties van de opleidingen in acht genomen ('Procedure medezeggenschap wijziging onderwijsaanbod' en 'Afwegingskader locatiekeuzes locatie bètaopleidingen').
- FB en decaan zorgen ervoor dat de concept adviezen van de verkenningscommissie in een debat met alle betrokken studenten en medewerkers worden besproken, voordat hun finale advies wordt vastgesteld.
- Voordat een voorgenomen besluit tot instelling van een samenwerkingsinstituut wordt genomen informeren FB en decaan de medezeggenschap over de, op de inhoudelijke bètadomeinen gebaseerde, beoogde locatie, infrastructuur en voorzieningen voor de betrokken onderzoeksgroepen, het moment van verhuizen (indien aan de orde) en de eventueel daarmee samenhangende kosten. Bij voorziene verhuizingen wordt advies over de standplaatswijziging gevraagd.
- De medezeggenschap zal worden geïnformeerd over de, in overleg met de betrokken afdelingen en instituten, ingestelde programmaorganisaties, waarbij wordt aangegeven welke onderwerpen op faculteitsniveau en welke op het niveau van de samenwerkingsinstituten worden opgepakt. De FSR-en, OR en ODC's worden periodiek geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden.
- De tweede zin in art. 11 lid 1 van het concept besturingsmodel wordt geschrapt.

Wij menen hiermee het overgrote deel van uw adviezen te hebben overgenomen.

Met vriendelijke groet,

Prof. Dr. K.I.J. Maex, decaan FNWI-UvA, FEW-VU en FALW-VU

c.c. Directieteam FNWI
Faculteitsbestuur FEW/FALW
Afdelingshoofden en Onderwijsdirecteuren FEW en FALW
Instituuts- en Onderwijsdirecteuren FNWI
Kernteam Informatics
Kernteam Earth, Ecology and Environment
Kernteam Physics and Astronomy